pojednává o listinách, vzniklých z existence seskupení horních měst. Poslední část spisku věnována je pak osvětlení pojmu listiny v poměrech slovenských i jejího významu a způsobu vzniku.

Knížka je stručná, přehledná, za jmenováním každé právní památky následuje stručné její objasnění a zhodnocení a přehled literatury i edicí, připojený na konci každé kapitoly je dobrým vodítkem pro ty, kdož se o jednotlivé prameny budou zajímati hlouběji a případně věnují úsilí jejich vědeckému zpracování. N-I-G.

La durée du travail à bord. Recueil de législation et de contrats collectifs. — Etudes et Documents, série P (Marins), no. 3. Genève 1929. Bureau international du Travail. 8°. Stran 314 + VIII. Cena 7.50 fr. švýc. — Publikace shromažďuje materiál pro otázku úpravy pracovní doby na palubě, jež byla probrána na XIII. konferenci práce a jež má býti předmětem jednání podzimní konference v roce 1930 (viz náš referát ve Všehrdu XI, str. 89). Obsahuje podrobné informace o zákonodárství a kolektivních smlouvách v této otázce z 30 států, mezi nimi i některých nečlenů mezinár. organisace práce (Spojených států severoamer., Ruska, Islandu). Přirozeně, že z celého obšírného materiálu, který o věci shromáždil, uveřejnil mezinár. úřad práce jen zhuštěný výtah. Nutno však uznati, že výběr byl dobrý a možno proto očekávati, že na základě takto pečlivě připravených materiálií bude mezin. konference spolehlivě rozhodovati. —kg.

Les mouvements migratoires de 1925 à 1927. Etudes et Documents, série O (Migrations), no. 4. Genève 1929. Bureau international du Travail. 8°. Stran 136. Cena 3 fr. švýc. — Tato zpráva o vystěhovalectví v letech 1925—27 jest pokračováním dřívějších zpráv z let 1920 až 1924, o nichž jsme referovali (Všehrd VIII, str. 283). Autorem spisu jest stejně jako předchozích dr. Imre Ferenczi. Plán celkového rozvržení statistických dat zůstal nezměněn a kniha přináší nejnovější data v přehledně upravených tabulkách. Zajímavé jest pozorování vzrůstu zámořského vystěhovalectví z Evropy, kde většina zemí vykazuje celkový výsledek vystěhovalectví a přistěhovalectví co pasivní (nejvíce — 914 Irsko), pouze Švýcary vykazují přírůstek (+ 42). —kg.

Les essoreuses. La sécurité dans leur construction. Les dispositifs de protection. — Etudes et Documents, série F bis (Sécurité industrielle) no. 3. Genève 1929. Bureau international du Travail. 8°. Stran VIII. + 104. Cena 5 fr. švýc. — Tato publikace, vymykající se svým převážně technickým obsahem posouzení právníka, přináší bohatě ilustrovaný rozbor konstrukcí odstředivých strojů a poukazuje na příčiny pracovních úrazů při jejich obsluze. Analysuje také stručně platné zákonné předpisy různých států, upravující užívání a konstrukci těchto strojů. Tuto monografii vydal mezinár. úřad práce v rámci materiálu pro řešení otázky předcházení pracovním úrazům v průmyslu. —kg.

Dr. Otto Warneyer: Die Zivilprozessordnung in der seit dem 15. Februar 1929 geltenden Fassung erläutert durch die Rechtsprechung. — Juristische Handbibliothek, Band 183. — VI. Auflage. Leipzig 1929. Rossberg'sche Verlagsbuchhandlung. X. + 941 stran, 16°, 24 RM. — Toto nové komentované vydání civilního řádu soudního pro říši německou zachycuje nynější jeho stav po posledních zákonodárných změnách, zejména z roku 1924 a poslední z 8. února 1929. Autor, oblíbený to komentator civilních zákoníků německých (jeho Bürgerliches Gesetzbuch vyšel také již v 5. vydání), vydává civilní soudní řád od roku 1906 již po šesté. Průběhem této doby bylo možno zdokonaliti dílo ve všech směrech, takže nynější jeho vydání uspokojuje plně všechny požadavky na ně kladené. Je to typické dílo zkušeného a pečlivého soudce, který v něm shrnul vše, co při používání zákona praxe potřebuje. Uvádí nejprve souvislý text celého civilního řádu soudního,

který nepřerušuje vsunutím zákonů doplňujících, nýbrž uvádí tyto až na konci v dodatcích. Souběžně se zákonem uvádí při jednotlivých §§ judikaturu, jejíž výběr ukazuje dobrého odborníka. Ačkoliv jest u některých §§ nahromaděno množství judikatury, přece lze se v ní rychle a bezpečně orientovati, neboť autor ji sestavil systematicky podle hesel a postupně podle textu jednotlivých zákonných ustanovení. Tak na př. u § 3. pojednávajícího o ceně předmětu sporu uvádí judikaturu podle hesel: I. všeobecně o ocenění, II. co jest pro ocenění rozhodné, III. jednotlivé případy: A. poměr obligační, B. právo věcné, C. právo rodinné, D. právo dědické a E. právo procesní (určovací žaloby, vedlejší intervence, spory týkající se řízení exekučního a rozhodčího). Podobně u § 268, jednajícího o změně žaloby, dělí judikaturu v oddíly: I. všeobecný, II. změna osob, III. doplnění a oprava, IV. rozšíření a omezení, V. změna, VI. případy, kdy se jedná o změnu žaloby, VII. případy, kdy se o ni nejedná. Obdobné účelné rozdělení látky nalézáme u §§ 6, 148, 304 a mn. j. Výběr judikatury není omezen pouze na judikaturu říšského soudu, nýbrž uvedena je též judikatura vrchních soudů zemských. Také po technické stránce jest kniha vypravena vzorně. Uvedení judikatury pod čarou jest velice praktické a osvědčilo se již také u některých našich vydání zákonů (hlavně komentovaná sbírka Československé právo, vydávaná Orlovým nakladatelstvím). Kromě judikatury není zákon jinak komentován a není uvedena také žádná literatura. Je to škoda, neboť praktickou upotřebitelnost díla by to jistě zvětšilo, aniž by se při tom nepoměrně zvětšil jeho rozsah. Zákoník jest ukončen podrobným abecedním rejstříkem. Právní předpisy zvláštního rejstříku nemají, patrně s ohledem na to, že zákon sám pochází z roku 1924 a vedle něho jest v knize uvedeno jen 6 zákonů doplňujících. Pro potřebu naší právní praxe, zejména pro právní styk s Německem možno Warneyerův civilní řád soudní doporučiti jako pomůcku praktickou a spolehlivou.

Dr. Gerlich.

La liberté syndicale I., II., III., IV. Etudes et Documents, série A (Vie sociale) No. 28—31. Genéve 1927-28. Bureau International du Travail, 8°. Str. XII + 145, 426, 461, 424; cena: 2.50, 6.25, 6.25, 6.25 frs. švýc. — Mezinárodní úřad práce, jehož jedním úkolem je připravovati materiál pro konference práce, má zásluhu, že jak vědecký teoretik, tak i praktický sociální politik nachází v jeho publikacích vědecky zpracovaná, přesná data o všech odvětvích moderní sociální politiky. Tyto čtyři svazky obsáhlé, postupně vyšlé studie, věnovány jsou odborovým organisacím, které zvláště po světové válce se stávají v souvislosti s uzákoněním kolektivních smluv pracovních důležitým činitelem v řešení dělnické otázky. Studie je výsledkem důkladné ankety, provedené v letech 1925—27 a zahrnuje 27 evropských států. Obírá se více právním postavením a svobodou, jež jednotlivé právní řády poskytují odborovým organisacím — než jejich hospodářsko-sociálním významem v hospodářské struktuře států. Liberalismus původně nepřál organisování dělnictva, vida v něm ohrožení individuelní svobody, ba přímo je i zakazoval. Vývoj jde však všude k postupnému uznávání odborových organisací, jež v přítomné době se stávají jedním z korrektivů krutosti, k níž vede individualistický řád hospodářsko-právní — ba stávají se i, při pokusech o novou hospodářsko-politickou formu státu, nucenou součástí státní výstavby (Italie, Rusko.)

Informativní je zvláště kniha prvá, shrnující srovnávací metodou výsledky ankety ze všech států: vyličuje historický vývoj, »koaliční právo« organisací, a hlavně právním řádem připouštěné prostředky boje, stávku a lock-out. Další tři svazky jsou věnovány postupně jednotlivým státům: popisují odborové organisace s hlediska normy, a — což je zvláště cenné — přihlížejí i k normám druhotným, judikatuře a nejdůležitějším opatřením správním.

—av—

Zodpovědný redaktor Dr. Karel Novák. — Tiskl B. Stýblo v Praze, Václavské nám. 32